

ЗАКОН

О УЧЕШЋУ ЦИВИЛА У МЕЂУНАРОДНИМ МИСИЈАМА И ОПЕРАЦИЈАМА ВАН ГРАНИЦА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

I. ГЛАВА ПРВА

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет закона и обим његове примене

Члан 1.

Овим законом уређују се учешће цивила (у даљем тексту: цивила) у међународним мисијама и операцијама ван граница Републике Србије, надлежности државних органа, права и обавезе учесника, планирање, одабир, обука, јединствени електронски регистар експерата (у даљем тексту: регистар експерата) и упућивање цивила у међународне мисије и операције, као и друга питања у вези са учешћем цивила у међународним мисијама и операцијама.

Члан 2.

Термини који се користе у овом закону и прописима који се доносе на основу њега, а који имају родно значење, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају женски и мушки пол лица на које се односе.

Члан 3.

На све што није уређено овим законом сходно се примењују прописи о спољним пословима, родној равноправности, општи прописи о раду, пензијском и инвалидском осигурању, прописи којима се уређују радни односи у државним органима и радни односи у органима аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе, прописи о забрани дискриминације, као и други прописи којима се уређују поједина питања од значаја за учешће цивила у међународним мисијама и операцијама.

Члан 4.

Под појмом цивили у смислу овог закона подразумевају се државни службеници и намештеници, запослени у органима аутономних покрајина (у даљем тексту: АП) и јединицама локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС), као и друга лица која поседују одговарајуће образовање, радно искуство, стручну оспособљеност, знања и вештине, односно компетенције релевантне за међународне мисије и операције.

Под појмом цивили из става 1. овог члана не сматрају се припадници Војске Србије, запослени у Министарству одбране и лица која се упућују у међународне мисије и операције на основу закона који уређује учешће Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама ван граница Републике Србије.

Члан 5.

Овај закон се примењује на цивиле из члана 4. када је њихово појединачно упућивање на цивилне позиције у оквиру међународних мисија и операција, које имају цивилни или/и војно-цивилни карактер, предвиђено Годишњим планом учешћа цивила у међународним мисијама и операцијама

ван граница Републике Србије који усваја Влада Републике Србије (у даљем тексту: Годишњи план).

За ангажовање цивила у међународним војним мултинационалним операцијама, на цивилним позицијама у оквиру војног контингента Војске Србије, које је предвиђено одлуком Народне скупштине Републике Србије, примењује се закон који уређује учешће Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама ван граница Републике Србије.

Одредбе овог закона не примењују се на припаднике Војске Србије, запослене у Министарству одбране и лица која се упућују у међународне мисије и операције на основу закона који уређује учешће Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама ван граница Републике Србије и у случају када се цивили упућују у мисије и операције заштите и спасавања ван граница Републике Србије, а у складу са законом којим се уређује област смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама.

Изузетно од става 3. овог члана, осим запослених у Министарству одбране, припадници других снага одбране у смислу закона који уређује учешће Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама ван граница Републике Србије, могу се упутити на цивилне позиције у оквиру међународних мисија и операција које имају цивилни или/војно-цивилни карактер по одредбама овог закона уз претходно одобрење министра одбране.

Члан 6.

Под појмом међународне мисије и операције ван граница Републике Србије у смислу овог закона, подразумевају се мисије и задаци очувања националне, регионалне и глобалне безбедности и међународног мира у складу са политиком националне безбедности Републике Србије.

Члан 7.

Под врстама међународних мисија и операција у смислу овог закона подразумевају се мисије и операције међународних и регионалних организација, мисије и операције коалиције држава, као и билатералне мисије и операције од значаја за очување међународног мира и безбедности које у себи садрже цивилну компоненту.

2. Циљеви ангажовања цивила у међународним мисијама и операцијама

Члан 8.

Допринос Републике Србије светском миру, глобалној, европској и регионалној безбедности, разумевању и сарадњи, најважнији су циљеви ангажовања цивила у међународним мисијама и операцијама.

Међународне мисије и операције су инструмент спољне политике, који омогућава спровођење спољнополитичких приоритета, националних интереса и афирмације Републике Србије.

3. Принципи и обавезе ангажовања цивила у међународним мисијама и операцијама

Члан 9.

Упућивање цивила у међународне мисије и операције заснива се на следећим принципима:

1) да је учешће цивила у конкретној међународној мисији или операцији у складу са међународним правом, Уставом и законима Републике Србије;

2) да је учешће цивила у конкретној међународној мисији или операцији у складу са националним, безбедносним, одбрамбеним и спољнополитичким интересима Републике Србије;

3) да је обезбеђена заштита учесника у међународним мисијама и операцијама;

4) да учешће у међународним мисијама и операцијама промовише принципе равноправности, родне заступљености, равноправног укључивања мушкараца и жена у превенцију и решавање конфликта, промовисање културе трајног и одрживог мира;

5) да је учешће у међународним мисијама и операцијама добровољно.

Члан 10.

Република Србија може упутити цивиле у међународне мисије и операције на основу закључених мултилатералних или билатералних уговора, чланства у међународним организацијама или на други начин у складу са међународним правом и Уставом.

Члан 11.

Цивил ангажован у међународним мисијама и операцијама дужан је да поступа у складу са међународним правом, међународним конвенцијама о заштити људских права, правилима ангажовања донетих за конкретну међународну мисију или операцију, као и са Уставом и законима Републике Србије, актима Владе, Министарства спољних послова (у даљем тексту: Министарство) и других надлежних органа.

4. Услови за учешће цивила у међународним мисијама и операцијама

Члан 12.

Цивил мора испуњавати следеће услове како би се квалификовао за учешће у међународним мисијама и операцијама:

1) да је држављанин Републике Србије;

2) да је пунолетан;

3) да против њега није покренут кривични поступак, нити се води истрага;

4) да поседује одговарајуће образовање, радно искуство, специфична знања и вештине потребне за рад у међународним мисијама и операцијама;

5) да је здравствено и психо-физички способан за послове које треба да обавља;

6) да поседује одговарајуће знање језика потребног ради ангажовања у међународним мисијама и операцијама;

7) да испуњава безбедносне услове за упућивање.

Проверу испуњености услова из става 1. тач. 1)-4) врши Министарство, испуњеност услова из става 1. тач. 5)-7) врше надлежне установе, односно организације из области у којој се врши провера.

Ближе услове учешћа прописује министар спољних послова (у даљем тексту: министар).

Члан 13.

Цивил упућен у међународне мисије и операције обавезан је да:

1) учешћем у међународној мисији или операцији штити и промовише углед Републике Србије;

2) савесно и одговорно извршава поверене дужности и задатке;

3) по општим правилима о накнади штете сноси трошкове у случају самовољног прекида ангажовања.

За материјална средства Републике Србије која се користе у међународним мисијама или операцијама, цивил који се упућује одговара по прописима о одговорности лица за штету учињену у обављању службе.

II. ГЛАВА ДРУГА

ПЛАНИРАЊЕ, ПРИПРЕМА, УПУЋИВАЊЕ И ПОВЛАЧЕЊЕ ИЗ МЕЂУНАРОДНИХ МИСИЈА И ОПЕРАЦИЈА

1. Планирање

Члан 14.

На предлог Министарства, Влада усваја Годишњи план.

У последњем кварталу текуће године Министарство подноси Влади Предлог годишњег плана, са образложењем, за наредну годину.

Члан 15.

Годишњи план садржи:

1) број и тип међународних мисија и операција у којима Република Србија планира да учествује;

2) укупан број цивила које Република Србија планира да упути у мисије и операције у току једне године;

3) процену оправданости учешћа у свакој мисији и операцији, са аспекта спољно-политичких приоритета, безбедносних, економских, културних и других интереса Републике Србије;

4) процену трошкова учешћа.

Форму Годишњег плана ближе прописује министар.

2. Институционални механизам за слање цивила у међународне мисије и операције

Члан 16.

Влада, на основу Годишњег плана и предлога Министарства, доноси одлуку о ангажовању цивила у појединачним међународним мисијама и операцијама.

Влада, на предлог министра одлучује о наставку ангажовања, односно, у изузетним и оправданим околностима, о повлачењу цивила из међународне мисије и операције пре истека мандата.

Влада, на предлог министра, може ванредно одобрити измену Годишњег плана ради додатног упућивања цивила у међународну мисију и операцију, ако је то неопходно за остварење националних интереса и безбедносних и спољнополитичких интереса Републике Србије. Упућивање цивила у такву међународну мисију и операцију врши се по истом поступку избора лица као за мисије и операције предвиђене Годишњим планом.

3. Одабир, обука и упућивање цивила

Члан 17.

Одабир, обука и упућивање цивила у међународне мисије и операције врши се у складу са овим законом и пратећим подзаконским актима за спровођење овог закона.

Процедуру и услове за одабир, обуку и упућивање цивила прописује министар.

Члан 18.

На основу Годишњег плана и одлуке Владе о учешћу у појединачним међународним мисијама и операцијама, а у складу са потребама за специфичним профилима цивила, Министарство расписује јавни конкурс, на који се добровољно пријављују лица из члана 4. овог закона.

Конкурс се објављује на интернет страници Министарства, порталу е-Управе и средствима јавног информисања.

Рок за пријаве је 30 дана од дана објављивања конкурса.

Приликом пријаве на јавни конкурс, у процесу одабира, обуке, упућивања и уврштавања у регистар експерата, цивил из члана 4. става 1. овог закона не може бити дискриминисан на основу расе, боје коже, предака, националне припадности или етничког порекла, језика, верских или политичких убеђења, пола, рода, родног идентитета, сексуалне оријентације, полних карактеристика, нивоа прихода, имовног стања, рођења, генетских особности, брачног и породичног статуса, изгледа, чланства у политичким, синдикалним и другим организацијама, као и по било ком другом основу наведеном у Уставу и прописима који уређују забрану дискриминације.

Члан 19.

Процес одабира, обуке и упућивања цивила у међународне мисије и операције врши Комисија Министарства спољних послова (у даљем тексту: Комисија МСП), чије надлежности прописује министар.

У састав Комисије МСП могу ући представници органа државне управе, других државних органа и институција.

Члан 20.

По завршетку процеса одабира, а на основу одлуке Комисије МСП, одабрани цивили се упућују на обуку.

Обука цивила за упућивање у међународне мисије и операције врши се према програму одобреном Годишњим планом.

Критеријуме за израду програма обуке и њихове садржине, као и друге процедуре у вези са процесом обуке прописује министар.

Министарство, у сарадњи са надлежним органима државне управе, другим државним органима и институцијама, организује и координира активности у вези са обуком и припремама цивила који се упућују у међународне мисије и операције.

Обуку спроводи Дипломатска академија Министарства спољних послова, у сарадњи са надлежним органима државне управе, другим државним органима и институцијама.

Министарство издаје полазницима сертификат о успешно завршеној обуци који важи три године од дана завршетка обуке.

Садржину и форму сертификата прописује министар.

4. Регистар цивилних експерата и прикупљање, обрада и складиштење података о личности

Члан 21.

Министарство води регистар експерата:

- 1) који су се јавили на јавни конкурс за учешће у међународним мисијама и операцијама;
- 2) који су завршили обуку за упућивање и испуњавају све услове да буду упућени у међународне мисије и операције;
- 3) који су после завршене обуке упућени у међународне мисије и операције;
- 4) који су се после упућивања вратили из међународних мисија и операција.

У међународне мисије и операције упућују се, по правилу, лица из регистра експерата.

Члан 22.

Регистар експерата садржи следеће податке:

- 1) за лица која се пријаве на јавни конкурс: лично име и презиме, адресу пребивалишта из личне карте, односно боравишта, јединствени матични број грађана, контакт телефон, електронску адресу или друге податке за контакт, године радног искуства на пословима релевантним за радно место у међународној мисији и операцији на које конкурише, професионални профил и компетенције, знање језика и потврду о психо-физичкој способности;

2) за лица која су завршила обуку: лично име и презиме, адресу пребивалишта из личне карте, односно боравишта, јединствени матични број грађана, контакт телефон, електронску адресу или друге податке за контакт, године радног искуства на пословима релевантним за радно место у међународној мисији, професионални профил и компетенције, знање језика, датум завршетка обуке и стицања сертификата, тип завршене обуке, претходно искуство у мировним мисијама, број дана у регистру експерата од завршене последње обуке, број дана у регистру експерата од последњег ангажовања у међународној мисији или операцији, број колико пута је лице из регистра експерата одбило да учествује у понуђеној међународној мисији или операцији;

3) број и тип организованих обука на годишњем нивоу.

Члан 23.

Сврха обраде података односи се на податке о личности из члана 22. овог закона.

Члан 24.

Руководилац регистра експерата, прикупља, обрађује и складишти податке о личности у циљу упућивања цивила у међународне мисије и операције, а у складу са чланом 8. овог закона којим су дефинисани циљеви и јавни интерес учешћа цивила у међународним мисијама и операцијама.

Подаци о личности који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени у складу са сврхом обраде, а у складу са законом који регулише заштиту података о личности.

Члан 25.

Подаци из регистра експерата се могу открити члановима Комисије МСП у складу са сврхом обраде и потребама вршења неопходних послова у вези са одабиром, обуком и упућивањем цивила у међународне мисије и операције.

Члан 26.

Подаци из регистра експерата чувају се пет година од дана:

1) последње пријаве цивила на јавни конкурс за учешће у међународним мисијама и операцијама;

2) последње обуке цивиле за упућивање у међународне мисије и операције;

3) повратка цивила из последње међународне мисије и операције у којој је био ангажован.

Члан 27.

Комисија МСП доноси одлуку о брисању лица из регистра експерата које без оправданих разлога, три пута за редом одбије понуду Министарства да учествује у међународним мисијама и операцијама.

Одлука о брисању лица из регистра експерата може се донети на лични захтев, због тешке болести и смрти лица, као и због других околности које утичу на могућност цивила да несметано обављају послове за које су уписана у регистар експерата.

Одлука о брисању лица из регистра експерата из ст. 1. и 2. овог члана, пре рока од 5 година, представља изузетак од правила прописаног чланом 26. овог закона.

5. Дужина боравка и превремено враћање цивила

Члан 28.

Цивили се упућују у појединачне међународне мисије или операције у трајању до 12 месеци.

Уколико постоји потреба Републике Србије, односно међународне мисије или операције за професионалним профилем цивила у конкретной међународној мисији или операцији, Влада, на предлог Министарства, а уз сагласност цивилног лица, може одобрити продужетак упућивања за додатних 12 месеци, с тим да укупна кумулативна дужина боравка у појединачној међународној мисији и операцији не може бити дужа од 36 месеци. У овом случају цивил не може започети нови мандат у новој међународној мисији или операцији пре истека 12 месеци од последњег ангажовања.

Одлуку о повлачењу упућеног цивила из међународне мисије или операције, без обзира на околности које су је проузроковале, доноси Влада на предлог Министарства.

6. Извештавање

Члан 29.

Министарство подноси Влади Годишњи извештај о учешћу цивила у међународним мисијама и операцијама за претходну годину (у даљем тексту: Извештај).

Извештај садржи:

- 1) податке о називу међународних организација, коалиција држава или појединачних држава које су организовале међународне мисије или операције у којима су учествовали цивили из Републике Србије;
- 2) податке о укупном броју држављана Републике Србије који су учествовали у међународним мисијама и операцијама, њиховим специфичним профилима;
- 3) назив појединачних мисија у којима су учествовали држављани Републике Србије;
- 4) процену да ли је учешће цивила Републике Србије у појединачним међународним цивилним мисијама и операцијама допринело јачању спољнополитичке позиције и економских интереса Републике Србије у регионима ангажовања, као и да ли је ангажовање допринело светској безбедности, разумевању и сарадњи.

Приликом усвајања извештаја из става 1. овог члана, Влада разматра остварене резултате ради предузимања одговарајућих активности у ангажовању људских и материјалних ресурса у међународним мисијама и операцијама.

Влада доставља Извештај Народној скупштини и председнику Републике ради информисања.

Извештај се објављује на интернет страници Министарства.

Форму извештаја прописује министар.

7. Координација активности

Члан 30.

Министарство координира активности са органима државне управе, другим државним органима и институцијама у циљу:

- 1) припреме Годишњег плана;
- 2) обуке, упућивања и боравка цивила у међународним мисијама и операцијама;
- 3) припреме Извештаја.

Органи државне управе, други државни органи и институције пружају у оквиру својих надлежности стручну и техничку помоћ неопходну ради учешћа цивила у међународним мисијама и операцијама.

III. ГЛАВА ТРЕЋА

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЦИВИЛА У МЕЂУНАРОДНИМ МИСИЈАМА И ОПЕРАЦИЈАМА

Члан 31.

На захтев запосленог државног службеника, намештеника и запосленог у органима АП и ЈЛС, а на основу одлуке Комисије МСП, послодавац доноси решење о упућивању на обуку коју организује Министарство у сарадњи са надлежним органима.

Запослени из става 1. овог члана за време обуке остварује права из радног односа код послодавца, односно у органу из кога је упућен на обуку.

По успешно завршеној обуци, а након процене о испуњености услова за појединачно упућивање цивила, министар доноси одлуку о упућивању цивила у међународну мисију или операцију. Министар може упутити у међународну мисију и операцију и лице које је претходно завршило обуку, а налази се у регистру експерата.

Запослени из става 1. овог члана, има право на мировање радног односа за време учешћа у међународној мисији или операцији у коју је упућен у складу са одлуком министра из става 3. овог члана.

Запослени из става 4. овог члана има право да се врати на радно место на које је био распоређен пре доношења решења о мировању радног односа, односно на друго одговарајуће место у органу у којем остварује радни однос.

Цивил из става 1. овог члана закључује уговор са Министарством, којим се регулишу права и обавезе током боравка у међународној мисији или операцији.

Садржај уговора прописује министар.

Члан 32.

Права и обавезе других лица у смислу члана 4. овог закона уређују се уговором о ангажовању који се закључује са Министарством.

Садржину уговора за лица из става 1. овог члана прописује министар.

Лица из става 1. овог члана имају право на мировање радног односа код послодавца за време ангажовања у међународним мисијама и операцијама.

Лица из става 1. овог члана, која имају статус запослених, за време обуке остварују права из радног односа код послодавца.

Лица која нису у радном односу, а чије је ангажовање потребно због њихове стручне оспособљености, знања и искустава релевантних за међународне мисије и операције, закључују уговор са Министарством, којим се регулишу права и обавезе током обуке и боравка у међународној мисији или операцији.

Одлуку и решење о упућивању ових лица у појединачну међународну мисију или операцију доноси министар.

Члан 33.

Министар у складу са својим надлежностима може донети одлуку да се цивилу који је распоређен на високо руководеће место у међународној мисији или операцији додели дипломатски пасош ради ефикаснијег обављања послова у иностранству предвиђених међународним правом.

IV. ГЛАВА ЧЕТВРТА**ФИНАНСИЈСКИ АСПЕКТИ АНГАЖОВАЊА ЦИВИЛА У
МЕЂУНАРОДНИМ МИСИЈАМА И ОПЕРАЦИЈАМА****Члан 34.**

Цивил ангажован у међународним мисијама и операцијама има право на:

- 1) накнаду за учешће у међународној мисији или операцији;
- 2) накнаду по основу ангажовања у специфичним географским и климатским условима;
- 3) накнаду за боравак у ризичним подручјима;
- 4) накнаду путних трошкова за одлазак у место становања и назад и повратак из међународне мисије и операције;
- 5) накнаду трошкова превоза за једно путовање до места становања и назад уколико је у међународну мисију или операцију упућен на период дужи од 12 месеци;
- 6) накнаду трошкова смештаја;
- 7) обавезно пензијско и инвалидско осигурање;
- 8) посебно осигурање од болести, ризика рањавања, тежих повреда, инвалидитета или смрти за време учествовања у међународној мисији или операцији.

9) накнаду трошкова превоза до места становања и назад у случају смрти крвног сродника у првој линији, супружника, ванбрачног партнера, пасторка, усвојитеља и усвојеника, браће и сестара.

Члан 35.

Трошкови упућивања цивила у међународне мисије и операције, поред трошкова из члана 34. овог закона, обухватају и средства за:

1) одабир цивила за међународне мисије и операције, као и њихову обуку, припреме, лекарске прегледе и тестирања;

2) набавку или изнајмљивање опреме и технике потребне за извршење задатака у међународним мисијама или операцијама;

3) упућивање цивила у међународне мисије и операције;

4) набавку посмртне опреме, организацију сахране лица које је изгубило живот у међународној мисији или операцији, припрему службених докумената и финансијску, материјалну и другу одговарајућу помоћ члановима породице преминулог у складу са прописом који доноси министар;

5) припрему, обуку, учешће и заштиту учесника у међународним мисијама или операцијама.

Члан 36.

Средства за финансирање трошкова из чл. 34. и 35. овог закона обезбеђују се у буџету Републике Србије, уколико финансирање истих није регулисано уговором који цивил закључује са међународним организацијом или другим субјектима који спроводе појединачне међународне мисије или операције из члана 6. овог закона.

Средства за финансирање међународних мисија и операција из члана 16. став 3. овог закона обезбеђује се у складу са законом којим се уређује буџетски систем.

Мерила за утврђивање висине накнада и других новчаних примања цивила ангажованих у међународним мисијама и операцијама, као и осталих трошкова из члана 34. овог закона утврђује Влада, на предлог Министарства.

Министарство цивилима исплађује накнаде и друга примања цивила ангажованих у међународним мисијама и операцијама.

Ближе услове финансијских аспеката ангажовања цивила у међународним мисијама и операцијама прописује министар.

V. ГЛАВА ПЕТА

ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 37.

Подзаконски акти за извршавање овог закона донеће се најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 38.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује по истеку шест месеци од дана ступања на снагу закона.